

Venkovská architektura vybraných sídel na Teplicku a Vysokomýtsku

Rural Architecture of Selected Settlements in Teplice and Vysoké Mýto Region

Ludmila Stará

Abstract:

The aim of the article is to introduce local architectural expressions in selected localities of the Ústí and Pardubice regions and to compare them. This work is a partial study of the residences with the aim of understanding the differences of life in the so-called „ sudetenland „ and beyond. In these localities, three villages near Teplice and three villages near Vysoké Mýto, which were proposed for monument protection in the past but did not receive this protection, were selected. The selection was based on the internal data in the heritage catalogue of the National Heritage Institute. In the villages, based on the map documentation of the indicative sketches of the stable cadastre, probably preserved buildings were selected. These buildings were subjected to an in situ visual survey and then, together with site analysis using panorama and Street View applications, the forms of the buildings' location within the settlement were monitored, such as the orientation of the main building to the road, roof type, floor levels, front garden and fencing, the orientation of the courtyard to the main building and the composition of the buildings within the plot. At the same time, details such as the types of cornices, the number of windows, the eccentric gables and the methods of cladding, the decoration of the facades, the type of roofing, the emphasis of the openings and the presence of elements such as niches for saints, etc. were observed. Subsequently, the selected buildings were searched in the historical census sheets to find the profession of the then owners and nationality. The initial goal was to find common features of buildings owned by owners of the same nationality, but the selected settlements in the Pardubice region had no German inhabitants and the sample of Czechs in the Ústí nad Labem region was too small. Therefore, buildings serving the same main profession of the owners were further analysed. After reading this data, the most common profession in the Pardubice Region was selected - farming, which was also more numerous in the Ústí nad Labem Region. The buildings were then compared with each other and common and different features of these buildings in the context of their location were identified.

Keywords:

Rural architecture, Ústí region, Teplice region, Pardubice region, Vysoké Mýto region, farm buildings, Sudetes, architectural expressions.

STARÁ, Ludmila (2024). Venkovská architektura vybraných sídel na Teplicku a Vysokomýtsku.

In: KUGL, Jiří, ed. *Člověk, stavba a územní plánování* 16. ČVUT v Praze, Fakulta stavební. pp. 212–232. ISBN 978-80-01-07329-2. ISSN 2336-7687.

Článek je licencován pod licencí Creative Commons BY-NC-ND 4.0 (Uvedte autora-Neužívejte komerčně-Nezpracovávejte 4.0 Mezinárodní). Licenční podmínky: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.cs>

1 Úvod

Cílem této analýzy je zaměřit se na lokální architektonické zvyklosti a vlivy národnosti vlastníků na tyto prvky. Tato analýza vede k nalezení podobností a odlišností u stejných typů staveb pro pochopení stavu sídel před válkou. Řešená sídla se nacházejí v okolí Teplic a Vysokého Mýta. Jde o dílčí analýzu při disertační práci, která je zaměřena na vývoj malých sídel po roce 1945 v oblastech kde proběhl dvojitý odsun a mimo ně.

1.1 Hypotéza

Předpokládaným výsledkem bylo identifikování lokálních architektonických výrazů a jejich nalezení u staveb, jejichž stavitelé byli stejné národnosti v obou zmiňovaných lokalitách, tedy v „sudetech“ (v podobě jejich vymezení z poloviny minulého století) a mimo toto území, k tomu byly vybrány lokality v okolí Vysokého Mýta a Teplic, které jsou autorem studovány v rámci doktorského studia.

1.2 Metody

Obce jsou vybrány ze „sudetského“ a Českého území, pro výběr obcí byla klíčová zachovalost původních architektonických projevů a lokalita při Teplicích a při Vysokém Mýtu. S tímto cílem byl požádán pan Ing. Čerňanský, který autorce nabídl k výběru obce z interního památkového katalogu, o kterých se uvažovalo, jako o obcích dostatečně zachovalých a charakteristických, hodných k památkové ochraně.

V těchto obcích byly na podkladech dnešní zástavby vytipovány zachovalé objekty, podle jejich stávající polohy ve srovnání s údaji na císařských otiscích. Pro ty byla následně zjišťována národnost tamních vlastníků a obyvatel.

Národnost byla zjišťována pomocí indikačních skic, kde bylo hleděno na příjmení vlastníků, tato metoda, ale nebyla příliš účinná pro mnohdy chybějící popisy a také špatnou čitelnost popisů v mapových podkladech, proto byl tento údaj u nečitelných popisů zjišťován v archivovaných arších sčítání lidu nejprve z roku 1869, následně byly využity dokumenty sčítání lidu z roku 1880 a 1921, které se skrytě dotazovaly i na národnost pomocí dotazu na obcovací řeč. Tyto dokumenty jsou volně přístupné na stránkách daných státních okresních archivech – Litoměřice a Hradec Králové.

Vybrané objekty byly pak při návštěvách obcí podrobeny vizuálnímu průzkumu s pořízením fotodokumentace a s vyhledáváním často opakovaných architektonických projevů v daných lokalitách. Fotografie z obcí byly následně analyzovány spolu s použitím internetových mapových podkladů s funkcí tzv. panorama. Jednotlivé pozorované rysy byly pro každou adresu zapsány do tabulky dané obce v prostředí GIS. Tato analýza ještě zúžila výběr řešených objektů v daných sídlech.

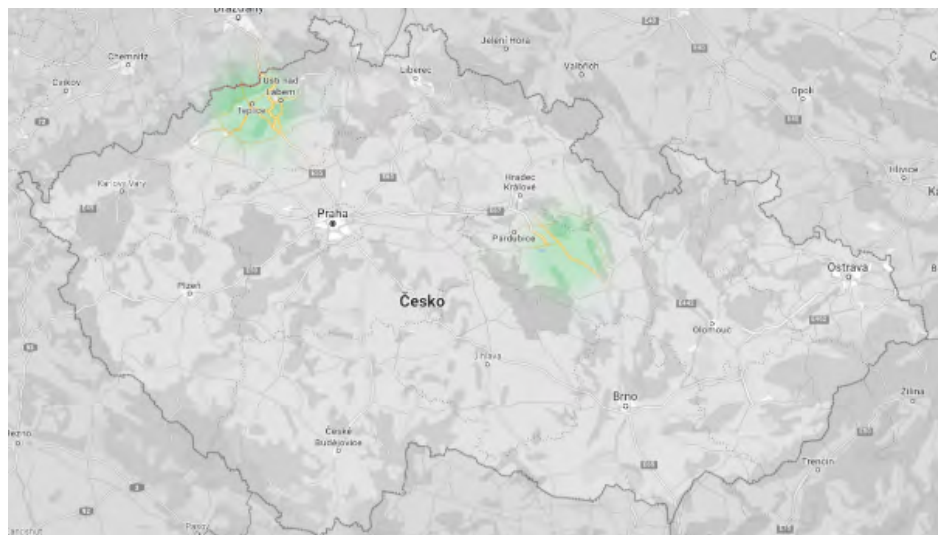
Z analýzy dokumentů ze sčítání lidu bylo vybráno často zastoupené zaměstnání vyskytující se v obou lokalitách a následně byly všechny objekty, které sloužily těmto majitelům, vizuálně porovnávány mezi sebou. Souhrnné charakteristické prvky těchto objektů v daných lokalitách byly vypsány a zásadní odlišnosti napříč lokalitami byly zdokumentovány.

2 Analýza

V následujících kapitolách následuje představení jednotlivých oblastí a analýza tamních architektonických prvků.

2.1 Vybrané obce

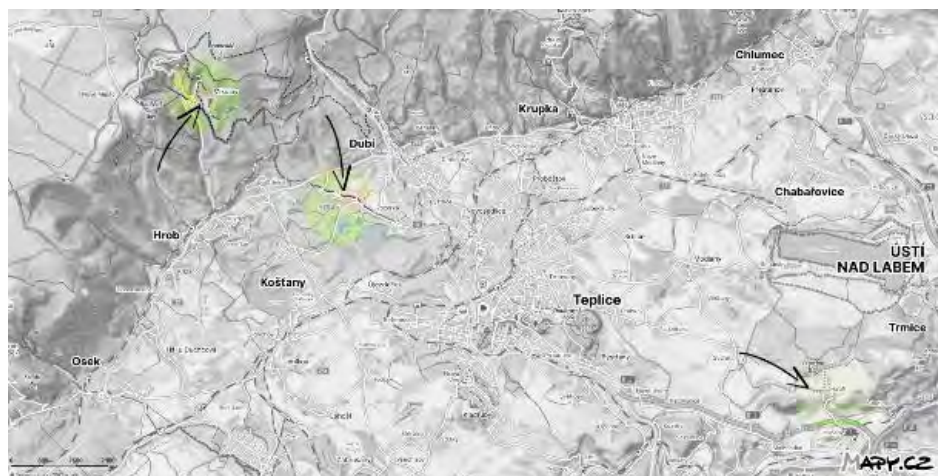
V rámci disertační práce autora jsou zkoumány dvě obsáhlé lokality –Ústecký a Pardubický kraj, z důvodu velkého rozsahu byly pro tuto analýzu vybrány dvě užší lokality, které jsou pro autora snadno dostupné a známe, jelikož v nich dříve bydlel. Těmito lokalitami bylo Vysokomýtsko v Pardubickém kraji a Teplicko v kraji Ústeckém. Lokality jsou znázorněny na následujícím obrázku.



Obr. 1 – Řešené lokality; zdroj: Google maps, vlastní zpracování

V oblastech řešených lokalit bylo v interním památkovém katalogu nalezeno několik obcí, které se mohly stát vesnickými památkovými rezervacemi/zónami. Z nich byly dvě městského založení. Vybrány byly následující obce.

2.1.1 Teplicko



Obr. 2 – Řešené obce Teplicko; zdroj: mapy.cz, vlastní zpracování

2.1.1.1 Mikulov

Jde o Krušnohorské renesanční horní město, založené saským šachovnicovým způsobem. Nachází se na velmi nepřívětivém území, v horách s několika potoky, v ostrém svahu ve výškách od 550 do 690 m. n. m. Důvodem pro jeho založení byla bohatá ložiska stříbra a cínu. Poté co těžba upadla, vznikl zde pivovar, koželužna, 4 mlýny a pila. (Kuča, 2011, s. 872-873)



Obr. 3 – koláž Mikulov; zdroj: archiv autora

Severozápadně od Teplic v Krušných horách je obec Mikulov, jde o novověké město s ortogonálním náměstím ve svahu. Bylo zde vybráno 39 objektů s potenciálem objevení historických architektonických tendencí. Město bylo od počátku vázáno na hornickou činnost. Z archivu sčítání lidu bylo možné často identifikovat i povolání rolnické a několik menších služeb. (Státní oblastní archiv v Litoměřicích, 1921)

Objekty na náměstí většinou, i přes složitost terénu, dodržují podélné členění k náměstí, na postranních cestách bývá založení s ohledem na vrstevnice, ve výsledku ale podélné členění převládá (69 %). Vyskytují se zde předně dvoupodlažní objekty, jen 7 z posuzovaných domů bylo jednopodlažních. Nacházejí se zde takřka výhradně sedlové střechy, výjimkou je sedm střech polovalbových horních.

Na střechách se dnes objevují vikýře, některé někdy podporují kompozici fasády. Obecně jsou otvory na fasádách komponovány u více než poloviny objektů.

Fasády bývají omítnuty, další povrchové úpravy se věnují předně štítům, nacházejí se zde dřevěné obklady ve štítech v oblasti půdy, celé střechy a někdy i na celé štítové stěně od střechy až po sokl. Do počtu se jim pomalu rovnají podobné úpravy ze čtvercových (eternitových) šablon, které bývají použité i na krytinách. Mnohdy jsou na jednom objektu použity obě varianty obložení, kdy převládá krytinové (ze čtvercových šablon) obložení k severní straně a dřevěné k jihu. Čtyři zdejší stavby jsou ve druhém podlaží hrázděné.

Na některých fasádách jsou v ploše střídány hrubá a jemná omítka a vykreslují tak šambrány, lizény, kordonové a korunní římsy, někdy jsou tímto způsobem dokonce znázorněny otevřené okenice. U 4 objektů byly opravdové okenice. Především v severní části náměstí jsou objekty zdobenější a více městského rázu, co se týče fasád, nacházejí se zde plastické bosáže, podélná bosáž, pilastry, frontony, kordonové a korunní římsy.

Ve velké míře se zde nacházejí celozděné objekty, podle nedostatků na fasádách jsou zděny z kameniva, často říčního, štíty pak bývají zděné cihlami. Nachází se zde také několik domů, jejichž druhé podlaží je hrázděné. Krytiny střech bývají eternitové, nebo novější varianty čtvercových šablon. (data viz příloha 1)

2.1.1.2 Mstišov



Obr. 4 – koláž Mstišov; zdroj: archiv autora

Severozápadně od Teplic je obec Mstišov. Z archivu sčítání lidu lze vyjmenovat častá zaměstnání jako horník, sklář, rolník, a několik služeb (Státní oblastní archiv v Litoměřicích, 1921). Po zúžení výběru byly pozorovány architektonické projevy na 21 objektech v této obci. Kříží se tu dva odlišné typy staveb vesnické a městské v poměru 3:1.

První, méně zastoupený typ jsou spíše městské objekty. Z arch. sčítání lidu je zřejmé, že sloužily jako činžovní domy s až sedmi byty.

Do podlažností jsou podobné ostatním stavbám, také jsou většinou dvoupodlažní, ale bývají orientovány k návsi podélně, hřebenem rovnoběžným s komunikací, jejich střechy jsou většinou sedlové, je tu i mansardová.

Fasády těchto objektů jsou zdobeny podélnými i prstencovými bosážemi, kordonovými římsami, okolo oken šambrány, nad okny frontony, mezi okny pilastry, korunní římsy a na střeše mívají zdejší objekty zdobený vikýř.

Ty stavby, které se nacházejí přímo na návsi, jsou zdobenější oproti vzdálenějším objektům.

Druhý a častější typ je dvoupodlažní venkovský dům s obdélníkovým půdorysem, často velmi dlouhým do hloubky parcely, většinou bez sousední stodoly nebo jiné budovy. Dvůr je z čela vymezen obytným objektem a sousedním obytným objektem. Do návsi se rozpínají neohraničené předzahrádky s příjezdovou cestou, předzahrádky jsou dnes většinou řešeny keři.

Podoba čelní fasády je tu v několika případech, co se hmoty týče, ve stejném poměru. Střechy jsou sedlové (71 %), případně polovalbové horní z většiny dvoupátrové, štítem orientovaným do návsi, většinou s komponovanými otvory v čelní fasádě, u poloviny objektů je členění otvorů ve štítu následující: dvě okna v patrech i ve štítu, případně o trochu méně časté: dvě okna ve štítu a tři v podlažích. Na bočních, většinou jižních fasádách do dvorů bývá mnoho okenních otvorů v obou nadzemních podlažích.

Štíty zde bývají omítnuté, ale boční stěny v některých případech přiznávají stavební materiál v celé své ploše. U 41 % objektů je štít oddělen od pater římsou, u pěti je také římsa mezi podlažními, u čtvrtiny objektů se vyskytují šambrány a u dvou jsou lizény.

Krytina bývá nejčastěji maloformátová pálená taška, je tu také šestkrát plechová krytina a dvakrát eternit. Zdivo je kombinací cihel v okolí otvorů a říčního kamene v plochách stěn. Díky opadlé omítce na jedné z čelních fasád lze předpokládat pozdější zdění štítů vzhledem k viditelnému zdíci materiálu – cihly. Střešní krytiny jsou různé, nacházejí se zde jak plechové, tak i eternit a maloformátové pálené tašky. (data viz příloha č. 2)

2.1.1.4 Habří



Obr. 5 – koláž Habří; zdroj: archiv autora

Malá návesní ves východně od Teplic. Podle sčítání lidu z roku 1921 zde převažovalo rolnické povolání (Státní oblastní archiv v Litoměřicích, 1921), tomu odpovídá i okolí obce plné polností. Analýza se týkala dvanácti objektů.

Všechny stavby jsou dvoupodlažní a jen ve třech případech nejsou orientovány štítem k návsi. Dvory usedlostí jsou většinou orientovány na pravé straně od obytné budovy a nejsou ohraničeny od návsi výraznou pohledovou překážkou.

Až na jednu výjimku s horní polovalbou jsou všechny zdejší střechy sedlové. Otvory ve štítem orientovaných stavbách jsou komponované buď ve variantě 2 oken ve štítu a 3 oken v patrech, anebo na všech úrovních 2 okna.

Čelní fasády jsou omítnuté a až na jednu výjimku jsou omítnuté i boční fasády hlavních budov. Často se tu objevuje římsa oddělující střechu od podlaží (u více než poloviny objektů). Jinak jsou stavby většinou, co se zdobení týče, holé. V hrubosti omítek je na dvou objektech znázorněna kordonová římsa a také tu jsou minimalistické šambrány. Na jednom objektu se objevuje nika pro světce.

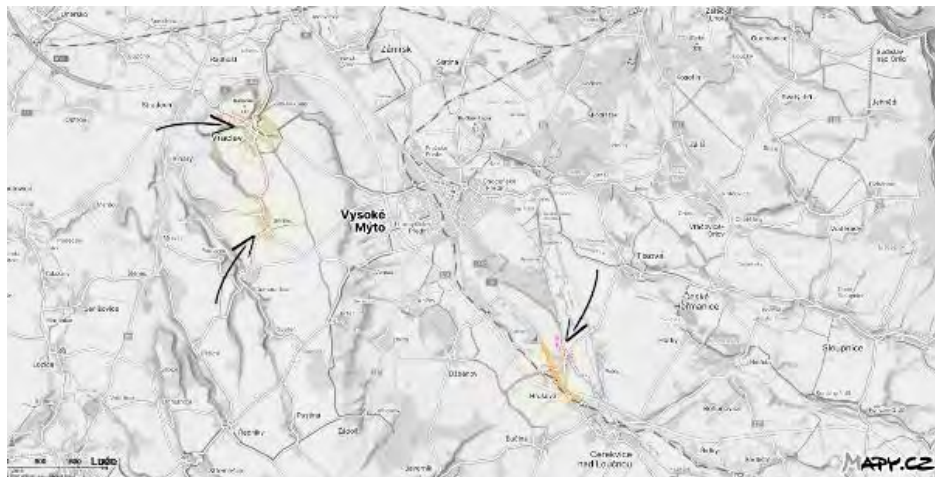
Materiálově jsou zdejší budovy zděny tmavým říčním a světlým lomovým kamenem. Je tu jedna stavba, která je ve druhém podlaží hrázdná, z toho vychází její dřevěný štít. Krytina zde převládá maloformátová pálená taška.

Návesní sídla působí rostlým způsobem, stavení většinou nedodrží linii návsi a různě do ní vstupují. Objekty svojí objemností výškou a strohostí působí až monumentálním, či hrozivým dojmem, oproti malé kapličky, která možná výškou věžičky nedosahuje ani výšky hřebenů, tato atmosféra je v létě zmírněna předzahrádkami a vzrostlou zelení na návsi. (data viz příloha č. 3)

2.1.1.6 Architektonické prvky na Teplicku

Objekty na Teplicku jsou půdorysně obdélníkové, převládají zde dvoupodlažní objekty, sedlové střechy, u orientace jen nadpoloviční zastoupení orientace štítem ke komunikaci, při zanedbání dat z horského městečka Mikulov, vychází poměr 3:1 pro štítem orientované stavby v nižších zemědělských oblastech. Štíty budov jsou komponované a otvory jsou často v počtech buď 2 na štítu a 3 v patrech anebo 2 okna ve všech úrovních. Převládají zde prosté fasády často pouze s římsou oddělující střechu od pater, šambrány a další ozdoby se tu sice vyskytují, ale jen v malém měřítku. Celkově jsou zdejší objekty velmi strohé. Výjimku v tomto tvrzení tvoří několik zachovalých hrázdných objektů, které pravděpodobně současným stavbám předcházely.

2.1.2 Vysokomýtsko



Obr. 6 – Řešené obce Vysokomýtsko; zdroj: mapy.cz, vlastní zpracování

2.1.2.1 Vraclav

Jde o sídlo s dlouhou historií, osídlení zde bylo dle archeologických nálezů již v pozdní době bronzové (Kuča, 2011, s. 368), nachází se zde tři hlavní celky: Slovanské hradiště Vratislav, ves Svätý Mikuláš a Vraclav. Rozvoj sídla byl závislý na rozhodnutí vládařů, nakonec v neprospěch Vraclavi bylo založeno Vysoké Mýto, které převzalo funkce Vraclavi jakožto spojky na cestě mezi Čechami a Moravou (Kuča, 2011, s. 369). Založení Vraclavi má podle Kuči v jeho Městech a městečkách ryze městský ráz. (Kuča, 2011, s. 370)



Obr. 7 – koláž Vraclav; zdroj: archiv autora

Vraclav je obec severozápadně od Vysokého Mýta, v okolí jsou předně polnosti a louky. Jde o zemědělskou oblast, to dokládají i záznamy v arších sčítání lidu z roku 1880, kdy většina zaměstnání byla rolnická. Jde o čtyřstrannou návesní ves. Bylo zde nalezeno 51 zachovalých objektů.

Střídá se zde půdorysné založení objektů štítem ke komunikaci (48 %) a podélně s komunikací, podélně založené objekty společně vytvářejí delší uliční třídy. Půdorysně jsou objekty obdélníkové, s podlažností půl na půl mezi jednopodlažními a dvoupodlažními objekty. Střechy jsou většinou sedlové, případně polovalbové horní (25 %). V malém měřítku se zde nacházejí stavby s valbovou střechou (14 %). Nachází

se zde 11 objektů s excentricky umístěným štítem. Východně od kostela Nanebevzetí Panny Marie se pod obcí objevují 3 objekty s dřevěnou lodžii. Velmi výrazným i když ne tak častým prvkem je zde brána s půlkruhovým zaklenutím, nachází se u 20 % objektů.

Co se fasád týče, jsou zde komponované otvory u poloviny objektů, polovina je také ve fasádě zdůrazněna šambránami, na fasádách se také objevují prostě zvýrazněné kordonové a korunní římsy a lizény to vše asi u čtvrtiny objektů.

Na devíti objektech je ve štítu dřevěný obklad. Jinak lze z opadaných nebo záměrně odkrytých fasád vyčíst opukové zdění, ve štítech pak zdění z cihel.

Architektura na Vraclavi je velice rozmanitá a nedisponuje jednotčím architektonickým prvkem vyjma výrazných půlkruhově zaklenutých bran. (data viz příloha č. 4)

2.1.2.2 Sedlec



Obr. 8 – koláž Sedlec; zdroj: archiv autora

Vesnice jižně od Vraclavi a západně od Vysokého Mýta. Nalézá se také v zemědělské oblasti, a i zde bylo při sčítání v roce 1880 zaměstnání většinou při hospodářství. Jde o nepravděpodobnou návesní ves, vybráno bylo 38 adres.

Většina hodnocených objektů byla obdélníkového půdorysu a ke komunikaci, případně k návsí byl objekt členěn ze 76 % čelem. Zbýlých 9 objektů které byly ke komunikaci členěny podélně se nacházely v pravděpodobně později urbanizované severní části. Tyto objekty byly výhradně jednopodlažní se sedlovou střechou, komponovanými otvory a takřka bez fasádních ozdob.

Všechny ostatní objekty se nacházejí v dříve urbanizované části při centru obce, hlavní budovy a často i sekundární jsou tedy čelem ke komunikaci a nehledě na velikost dodržují stejný architektonický výraz. Dvoupodlažními je 40 %, nadpoloviční většina dvorů se vyskytuje nalevo od hlavní budovy, jen 8 dvorů je po straně pravé. Střechy jsou zde buď sedlové anebo u 53 % polovalbové horní.

Nejvýraznějším jevem je excentricky umístěný štít, tento jev se vyskytuje u 67 % objektů. Otvory na fasádě vždy komponované, u dvoupodlažních objektů převládá kompozice 2 otvorů ve štítu a třech otvorů v podlažích, u jednopodlažních se častěji vyskytuje kompozice dvou oken ve štítu i v patře. Ve štítech se u 37 % vyskytují niky pro světce. Tři štíty nebyly zděné, ale dřevěné.

Na šesti stěnách do dvorů jsou patrné dřevěné pavlače. Dalším výrazným prvkem v této obci jsou brány s obloukovým nebo půlkruhovým zaklenutím.

Z fasádních úprav lze zmínit časté zdůraznění oken šambránami, potom je zde častá římsa ve štítu oddělující střechu od pater, ta se zde vyskytuje na 22 objektech. Na více než polovině z dvoupodlažních objektů je k nalezení i prostě znázorněná kordonová římsa.

Čtyřicet procent objektů zde má ohraničenou předzahrádku.

Krytiny jsou z maloformátových pálených tašek. Materiálově jsou takřka všechny objekty sjednoceny ve vyznění lokálním opukovým kamenem, který je příznávaný v podezdívkách, oplocení, v půlkruhových portálech a mnohdy i ve fasádách.

Obecně je Sedlec nejzachovalejším z vybraných sídel s velmi výraznými architektonickými rysy – excentricky umístěnými štíty, které vycházejí z dřívější formy výstavby roubených staveb, které se v Sedleci v malé míře dodnes nacházejí, a to v severovýchodní části obce, zdění nástupci patrových roubenek tuto zvyklost převzali. Podle indikačních skic je patrné, že většina staveb zde byla zděná ještě před tímto mapováním tedy před rokem 1939. (data viz příloha č. 5)

2.1.2.3 Hrušová



Obr. 9 – koláž Hrušová; zdroj: archiv autora

Tato vesnice se nachází jižně od Vysokého Mýta, jde o návesní vřetenovou ves. Nejčastějším zaměstnáním je rolnictví. Následující popis tamní architektury vychází z průzkumu třiceti dvou tamních adres. Mezi nimi jsou stejným dílem zastoupeny sídla statkářů i domkářů.

Půdorysně převládá obdélníkové založení. Většina objektů směřuje štítem ke komunikaci (85 %). Dvory se orientují nalevo od obydlí u 70 %. Většinou jde o jednopodlažní objekty, pouze čtvrtina je dvoupatrová. Vyskytují se zde polovalbové horní střechy, případně sedlové.

Na většině objektech jsou otvory na fasádách komponované, největší zastoupení mají 2 okenní otvory v podlažích i štítu, nehledě na podlažnost. Na čtvrtině štítů se také objevují půlkruhová okénka na půdu. U třetiny dvoupodlažních objektů jsou dřevěné pavlače.

U poloviny štítů dvoupodlažních objektů je jemně znázorněna mezi podlažní římsa. Římsa mezi střechou a patrem je ve štítech znázorněna u většiny staveb. Šambrány jsou na polovině z objektů a lizény u čtvrtiny. Některé štíty jsou zdobeny pilastry, ale vyskytuje se to jen na čtyřech stavbách.

Vjezdní obloukové a půlkruhové brány jsou zastoupeny půl na půl. Více než polovina objektů má před štítem ohraničenou předzahrádku.

Společným jevem je maloformátová pálená krytina a zdvo z opuky. U některých sídel je patrné, že štít byl původně dřevěný, jelikož pro padající omítku, bylo možné identifikovat pozdější cihelné zdění štítu nad opukovým prvním podlažím. V jiných případech zůstal štít dřevěný dodnes.

Celkově obec působí velmi klidným a otevřeným dojmem, i když je většina dvorů ukryta za plnou zdí. Široká náves zahrnuje mnoho zeleně, na její ose se nachází lipová alej a mimo středovou cestu je všude trávník. Příjezdy jsou v trávniku pouze vysypány případně vyšlapány. Předzahrádky přibližují soukromé objekty pozorovateli. Zahrady některých menších obydlí jsou od návsi odděleny pouze nízkým oplocením. (data viz příloha č. 6)

2.1.2.4 Architektonické prvky na Vysokomýtsku

V zájmových sídlech okolo Vysokého Mýta bylo nalezeno několik hlavních často se opakujících prvků. Jsou to jedno a dvoupatrové půdorysně obdélníkové objekty komponované štítem orientované ke komunikaci, takřka u poloviny je štít excentricky

umístěný (to zřejmě vychází z roubených staveb, jejichž malé procento v oblasti také přetrvalo), podobné zastoupení má také horní polovalba a oddělení štítu od patra římsou. Ve štítech se u čtvrtiny staveb vyskytují také niky pro sochy světců. Brány do dvorů jsou mnohdy půlkruhové nebo obloukové zaklenuté. Specifickým materiálem nacházejícím se ve všech obcích byl kromě maloformátové pálené tašky na střechách také zdící materiál – opuka. Na některých stavbách se vykresluje vývoj staveb štítů, které byly původně pravděpodobně dřevěné při zděných objektech, a později byly vyzděny už cihlou, ale jen pro místnost na půdě, cíp štítu, který už místnosti nesloužil, někdy zůstal dřevěný dodnes.

2.2 Výsledky z národnostní analýzy

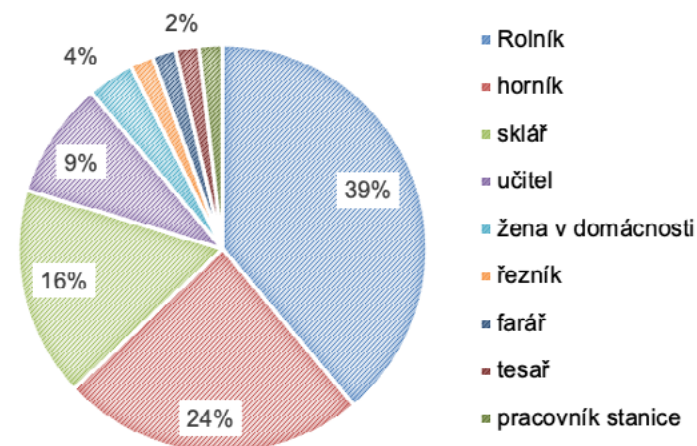
Národnostní analýza nepřivedla očekávané výsledky, na které mělo navazovat porovnávání rozdílů ve zvyklostech výstavby v rámci stejných národů na odlišných místech. Na Vysokomýtsku nebyl nikdo německy hovořící, na Teplicku se Češi v malém procentu nacházeli, ale šlo o nájemníky bytů.

Analýza archů ze sčítání obyvatel však vnesla více světla do obživy tamních obyvatel, jak bylo uvedeno v předchozí kapitole. Lze se tedy zaměřit, v následujícím výzkumu, na analýzu staveb sloužících ke stejnému typu obživy jejich uživatelů.

Na Teplicku se vyskytovalo několik zásadních povolání, byli zde jak rolníci 39 %, tak také horníci 24 % a skláři 16 %, další povolání byla v menším měřítku, jako učitel, řezník apod. Taková méně zastoupená zaměstnání se vyskytovala i na Vysokomýtsku, ale zde mělo bohatší zastoupení pouze rolnictví, které se (jak dokumentují i sčítací archy v kolonce povolání vlastníků) členilo dle velikosti na statkářství apod.

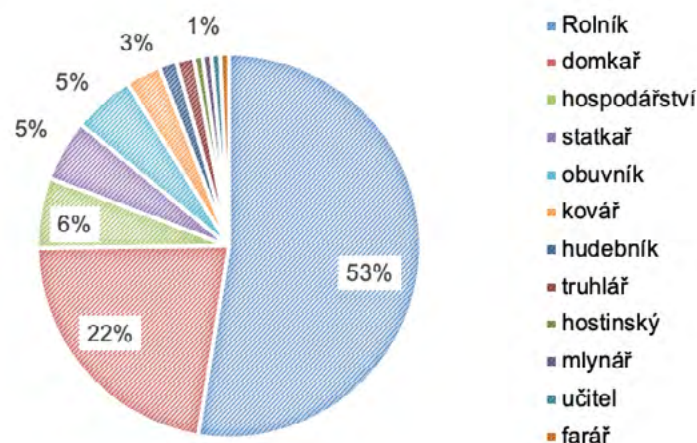
Dalším výsledkem bylo, že na Teplicku se vícekrát objevovaly stavby sloužící jako několik bytových jednotek, tento jev u vybraných objektů na Vysokomýtsku nebyl.

TEPLICKO



Graf 1 – Zastoupení zaměstnání ve vybraných obcích Teplicka (vlastní zpracování)

VYSOKOMÝTSKO



Graf 2 – Zastoupení zaměstnání ve vybraných obcích Vysokomýtska (vlastní zpracování)

2.3 Porovnání rolnických objektů na Vysokomýtsku a Teplicku

V této kapitole jsou s pomocí grafů představeny hlavní rysy objektů v obou lokalitách.

Podélná i příčná (štíťová) orientace objektů se v obou lokalitách vyskytuje víceméně půl na půl.

ORIENTACE OBJEKTŮ VYSOKOMÝTSKO



Graf 3 – Orientace objektů Vysokomýtsko (vlastní zpracování)

ORIENTACE OBJEKTŮ TEPLICKO

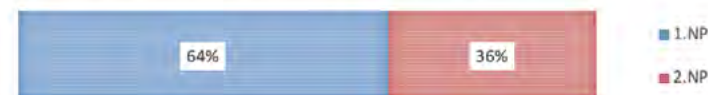


Graf 4 – Orientace objektů Teplicko (vlastní zpracování)

Oproti tomu jsou ale štítově orientované objekty rolníků na Vysokomýtsku téměř vždy definované čelně k návsi umístěným obydlím a stodolou na druhé straně čela pozeku, případně výměnkem a mezi nimi zdí dvora s vjezdní bránou a brankou. Naproti tomu rolnické objekty na Teplicku bývají z návsi často definovány pouze obytnou budovou s dvorem vymezeným sousedním objektem, další hospodářské budovy se nacházejí až v rámci hloubky dvora.

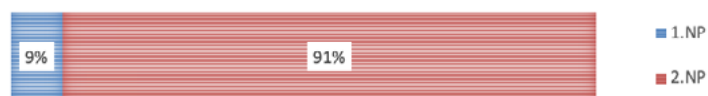
Obydlí jsou na Teplicku takřka výhradně dvoupatrová, na Vysokomýtsku jsou zastoupeny jedno i dvoupodlažní objekty a jednopodlažní převládají.

PODLAŽNOST OBJEKTŮ VYSOKOMÝTSKO



Graf 5 – Podlažnost objektů Vysokomýtsko (vlastní zpracování)

PODLAŽNOST OBJEKTŮ TEPLICKO



Graf 6 – Podlažnost objektů Teplicko (vlastní zpracování)

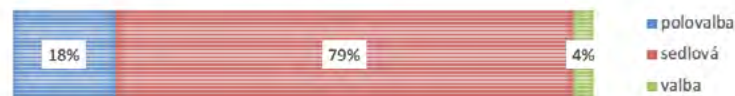
Ve vybraných obcích Vysokomýtska se často opakuje jev excentricky umístěných štítů, naopak v sídlech na Teplicku nebyl zaznamenán ani jednou. Střechy samotné jsou na Teplicku předně sedlové, na Vysokomýtsku tento typ zastřešení také převládá, ale často je doplněn polovalbovým čelem. Plně valbové střechy jsou u zachovalých staveb v obou oblastech spíše výjimkou.

TYPY STŘECHY VYSOKOMÝTSKO



Graf 7 – Typy střechy Vysokomýtsko (vlastní zpracování)

TYPY STŘECHY TEPLICKO



Graf 8 – Typy střechy Teplicko (vlastní zpracování)

Celkově je v obou lokalitách zachována zdobená fasáda jen u půlky objektů. Nejčastějším prvkem jsou pro obě lokality šambrány, ale mnoho staveb je zdobeno navíc i lizénami, frontony a někdy také bosáží.

ZDOBNĚNÍ OBJEKTŮ VYSOKOMÝTSKO



Graf 9 – Zdobení objektů Vysokomýtsko (vlastní zpracování)

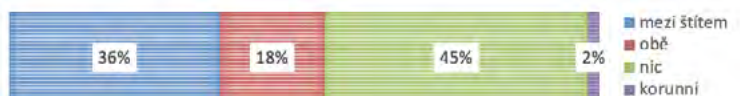
ZDOBNĚNÍ OBJEKTŮ TEPLICKO



Graf 10 – Zdobení objektů Teplicko (vlastní zpracování)

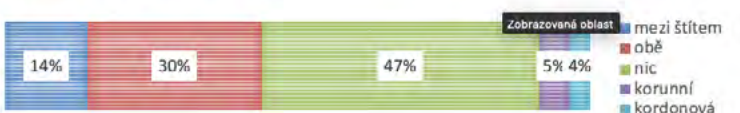
Další kapitolou zdůraznění fasády jsou římsy. Jak bylo už zmíněno u ostatních ozdob výše, i tento způsob zdobení fasády byl nalezen jen u poloviny objektů. Na Vysokomýtsku se obecně vyskytovalo méně dvoupodlažních budov, z toho také vychází, že římsa v úrovni podlahy 2.NP musí být méně zastoupená a je tu tedy méně objektů, které by měly obě římsy.

ŘÍMSY NA VYSOKOMÝTSKU



Graf 11 – Římsy na Vysokomýtsku (vlastní zpracování)

ŘÍMSY NA TEPLICKU



Graf 12 – Římsy na Teplicku (vlastní zpracování)

Předzahrádky se v obou lokalitách vyskytovaly ve stejném procentuálním zastoupení.

PŘEDZAHŘÁDKY VYSOKOMÝTSKO



Graf 13 – Předzahrádky na Vysokomýtsku (vlastní zpracování)

PŘEDZAHŘÁDKY TEPLICKO



Graf 14 – Předzahrádky na Teplicku (vlastní zpracování)

Na Teplicku bylo zachováno několik příkladů dřevěných staveb a všechny byly hrázdné, na Vysokomýtsku byly roubené, lze předpokládat, že právě tyto budovy jsou sondou do historie vývoje tamních staveb nejen s ohledem na přítomnost excentrických štítů apod.

3 Závěr

Hlavním cílem analýzy bylo lepší poznání historického stavu řešené lokality. Studium venkovské architektury na vybraných lokalitách, ale nepřineslo sekundární zamýšlený výsledek, totiž porovnání lidové architektury německých a českých stavitelů v obou lokalitách, jelikož byly v úvodu vybrány nevyhovující vesnice, tento nedostatek byl způsoben chybnou domněnkou, že blízká hranice Německem odtržených částí republiky u Vysokého Mýta je předpokladem pro německé obyvatelstvo i za touto hranicí. Tato domněnka nebyla potvrzena při zkoumání archivovaných dokumentů ze sčítání lidu. Stejně tak ve vesnicích na území Sudet, byla nalezena česká populace jen výjimečně. Obecně nebyly vybrány vesnice s podobnými okrajovými podmínkami pro to, aby se daly porovnat dle z úvodu požadovaných parametrů, to bylo dáno nedostatkem zachovalých vesnic v těchto lokalitách, jelikož pro výzkum bylo zapotřebí dochovaných sídel, aby bylo možné sledovat lokální lidové projevy v architektuře.

Pro výše zmíněné důvody byly nakonec popsány rozdíly mezi rolnickými objekty. Toto porovnání potvrdilo to, co se vykruslovalo už při souhrnech architektonických jevů v daných oblastech. V lidové architektuře ve Východních Čechách se dnes častěji vyskytují ozdoby fasád. Tento závěr ovšem hovoří pouze o do dnes zachovalém stavu. Co je o trochu průkaznější, jsou velikosti staveb. Takřka výhradně dvoupodlažní budovy v pohraničí dodnes vykreslují tehdejší bohatství. Dnešní padané omítky pak odhalují dataci dozdění na úkor dřevěných konstrukcí. Díky odlišným materiálům v podlažích a ve štítu je patrná postupnost ve využívání vyšších pater k bydlení, dle postupné zadržnosti, a možná i velmi přibližná datace daná druhem zdívaní dané části stavby.

Pro studium místních architektonických zvyklostí byla využita metoda terénního průzkumu s fotodokumentací a následné analýzy, při následné analýze byly použity také internetové mapové podklady mapy.cz a je jich panorama, a podobná služba na Google. Tyto podklady umožnily nahlédnout i do nedaleké historie a ujistit se v názoru při některých nedávno razantně proměněných objektech. Tyto podklady samozřejmě neumožňují snímky ze vzdálenější historie, ale mají velký potenciál usnadnit jiné, a hlavně pozdější výzkumy.

Příloha 3 – Architektonické rysy – Habr

Č. P.	CZ/ N	zaměstí	podl	síťeřka	orient.	otvory	krytina	zdobení	římasy	niky	před zah	optocení	důvr	poznámka
0002	N	učitel	2	sedlová	štit	2_3_3	tašky	šambrány	mezi stř.	0	ano	plot	pravo	
0003	N	rolník	2	sedlová	štit	2_3_3	tašky	0	mezi stř.	0	ano	plot	pravo	lromové říční kamenivo celé boční stěny odkryté
0004	N	rolník	2	sedlová	štit	2_2_3	tašky + efernit	0	0	0	ano	plot	levo	hrázování, štit s dřevěným obkladem, do dvora je v hrázování louže, mnoho pomocných staveb, okna pouze do dvora k silnici na
0005	N	učitel	2	sedlová	štit	2_2_2	tašky	líz a šambr	0	0	ano	plot	levo	lromové kamenivo v kombinaci s říčním, říční kamenivo i ve štitu
0007	N	učitel	2	sedlová	štit	2_2_2	tašky	0	mezi stř.	0	0	0	0	ve štitu přistavba, okna jsou komponována i do dvora, sokl z příznaného tmavého lromového kamene
0008	N	horník	2	sedlová	okap	komp	plech	0	k, f	0	ano	plot	0	
0009	N	rolník	2	sedlová	okap	neskum	tašky	šambrány	0	0	ano	plot	0	
0016	N	rolník	2	polovalba	štit	2_2_2	tašky	šambrány	mezi stř.	ano	0	0	0	dneska je celá omítka strnulá a je zde jen přiznané kamenivo a šambránami, lromové kamenivo v nároží, říční v ploše, cihly okolo otvorů
0019	N	rolník	2	sedlová	štit	2_3_3	tašky	0	mezi stř.	0	ano	plot	pravo	lromový kámen
0020	N	rolník	2	sedlová	štit	2_3_3	plech	0	0	0	ano	plot	pravo	lromový kámen
0023	N	chemik	2	valiza+štit	okap	komp	tašky	šambrány	0	0	ano	plot	0	bez dvora, říční kamenivo
0030	N	rolník	2	sedlová	štit	2_1_1	tašky	šambrány	mezi stř.	0	ano	plot	0	naváděpodřadná vinnálek, dnes ala samostatná

228

Příloha č. 5: Architektonické rysy - Sedlec

229

Plán č. 5: Architektonické rysy - Sedlec																
CZ Č. P. /N	zaměstnání	podl sfeera	orient. straně	dův na straně	otvory	zdobení	excentr	římsy	říka	velikost	brána	předz ah	oplocení	stodola výměnek	poznámka	
0003	CZ starář	1	poloválba štít	0	0	0	ano	0	0	malý	oboutková	0	plot	stodola	v čele stodola, obydli v zádu	
0004	CZ rolník	2	poloválba štít	levo	2, 3, 3	šambrány	ano	obě	0	veliký	polikruhová	ano	výsoká zed	0	pavlač	
0005	CZ rolník	2	poloválba štít	levo	2, 3, 3	šambrány	ano	obě	ano	veliký	polikruhová	0	výsoká zed	0		
0009	CZ rolník	1	sedlová štít	levo	2, 3	0	0	0	0	veliký	obdelník	ano	plot	0	Vjezd ze zádu	
0010	CZ výmňar	1	sedlová štít	levo	1, 2	0	0	0	0	malý	obdelník	ano	výsoká zed	0	za obcí	
0012	CZ domkář	1	sedlová okap	0	komp	0	0	0	0	malý	0	0	plot	0		
0013	CZ kramář	2	poloválba štít	levo	komp	šambr.	liz.	ano	0	malý	obdelník	0	výsoká zed	0	mnoho přístaveb i do návsi	
0014	CZ rolník	2	poloválba štít	levo	2, 3, 3	šambr.	liz.	ano	obě	ano	veliký	polikruhová	0	výsoká zed	0	brána je nyní obdelníková, ale na snímcích z roku 2013 byla ještě obkrouhová, stodola zde lze také předpokládat
0015	CZ rolník	2	poloválba štít	levo	2, 3, 3	0	ano	obě	0	veliký	obdelník	0	výsoká zed	stodola	branka s polikruhovým klenutím	
0016	CZ rolník	2	poloválba štít	levo	2, 3, 3	šambrány	ano	obě	ano	veliký	polikruhová	0	výsoká zed	výměnek	Kulturní památka, havarijní stav	
0017	CZ rolník	2	poloválba štít	levo	1, 1, 1	šambrány	0	0	0	malý	obdelník	ano	plot	0		
0020	CZ hospodářství	1	poloválba štít	levo	2, 2	šambrány	ano	mezi	ano	malý	obdelník	0	plot	0	pod obcí, L půdorys, dřevěný štít, pláznatá opuka	
0021	CZ domkář	1	sedlová štít	levo	2, 2	0	ano	mezi	0	malý	obdelník	ano	plot	0	pod obcí	
0022	CZ domkář	2	poloválba štít	levo	2, 2	šambrány	ano	mezi	ano	malý	obdelník	ano	plot	0	pod obcí, z boku pláznatá opuka	
0023	CZ rolník	1	sedlová štít	levo	2, 2	0	ano	mezi	0	malý	oboutková	0	plot	0	veliká přístavba	
0024	CZ rolník	2	poloválba štít	pravo	2, 2, 2	šambrány	ano	mezi	0	veliký	oboutková	ano	výsoká zed	stodola		
0027	CZ domkář	1	sedlová okap	0	komp	0	0	0	0	malý	0	0	plot	0	za obcí	
0028	CZ domkář	1	sedlová okap	0	komp	0	0	0	0	malý	0	ano	plot	0		
0029	CZ domkář	1	sedlová štít	pravo	nekomp	šambr.	liz.	ano	mezi	0	malý	0	ano	plot	0	L půdorys, římsa jen v hrubosti omítky
0030	CZ domkář	1	sedlová okap	levo	nekomp	0	0	0	0	malý	0	0	plot	0	za obcí	
0035	CZ domkář	1	sedlová okap	0	komp	0	0	0	0	malý	obdelník	ano	plot	0	za obcí	
0036	CZ domkář	1	sedlová štít	0	2, 2	šambrány	ano	mezi	0	malý	obdelník	ano	plot	0	několik přístaveb	
0037	CZ domkář	1	sedlová štít	levo	2, 2	0	ano	mezi	ano	malý	obdelník	ano	výsoká zed	0		
0038	CZ rolník	2	sedlová štít	pravo	2, 3	šambrány	ano	mezi	ano	malý	obdelník	ano	výsoká zed	0		
0041	CZ řemeslnice pol	1	poloválba štít	levo	2, 2	0	ano	mezi	ano	veliký	oboutková	0	výsoká zed	garáž	pláznatá opuka	
0042	CZ rolník	1	sedlová štít	levo	2, 3	0	ano	mezi	0	malý	obdelník	ano	plot	0	L půdorys	
0043	CZ chalupník	1	sedlová okap	0	komp	lizéry	0	0	0	malý	0	0	plot	0	za obcí	
0044	CZ chalupník	1	sedlová okap	0	komp	šambrány	0	0	0	malý	0	ano	plot	0	za obcí	
0047	CZ chalupník	1	sedlová štít	pravo	2, 2	0	ano	mezi	0	malý	oboutková	ano	plot	0	pod obcí, roubenka, plot opuka	
0052	CZ rolník	2	poloválba štít	levo	2, 3, 3	0	ano	obě	ano	veliký	polikruhová	0	výsoká zed	stodola	Pláznatá opuka	
0054	CZ rolník	2	sedlová štít	levo	2, 2	šambrány	ano	obě	ano	veliký	oboutková	ano	výsoká zed	výměnek	pláznatá opuka	
0056	CZ hospodářství	2	sedlová okap	levo	1, 2, 2	0	ano	0	0	malý	polikruhová	ano	výsoká zed	0		
0059	CZ rolník	1	poloválba okap	pravo	2, 3	0	0	mezi	ano	veliký	obdelník	ano	výsoká zed	stodola	podélná kompozice stálku	
0063	CZ chalupník	1	sedlová okap	0	komp	0	0	0	0	0	0	0	plot	0	za obcí	
0064	CZ domkář	1	sedlová štít	levo	2, 3	šambr.	liz.	0	mezi	malý	obdelník	0	výsoká zed	0		
0068	CZ domkář	1	sedlová štít	levo	2, 1	šambrány	0	mezi	0	malý	polikruhová	0	výsoká zed	0		
0070	CZ domkář	1	sedlová okap	0	nekomp	0	0	mezi	0	malý	0	0	plot	0	za obcí	

Č. p.	CZ/ramenární	podl.	střední	orient.	okresy	zpracování	excitaci	hmoty	nika	velikost	brana	plán	opisování	stodla	poměr
č.p. 001	CZ/ramenární	2	palovatelba	šit	0, 3, 3	šambrány	0	obš	0	velký	plutvat	0	výšková zeď	stodla	
č.p. 002	CZ/ramenární	2	sedlová	šit	2, 2, 2	šambrány	ano, kryt	šit	0	velký	obšou	ano	výšková zeď	výměník	
č.p. 004	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	2, 3	šambrány	ano	šit	0	velký	rovně	ano	výšková zeď	0	
č.p. 005	CZ/ramenární	1	sedlová	okap	komp	šambrány, izéry	0	šit	0	malý	0	ano	dlavěný plot	0	
č.p. 006	CZ/ramenární	2	palovatelba	šit	2, 2, 2	0	0	obš	0	velký	rovně	ano	výšková zeď	stodla	římky: mezi paty jen rýhou
č.p. 007	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	2, 3	šambrány	ano, kryt	šit	0	velký	obšou	ano	výšková zeď	výměník	
č.p. 008	CZ/ramenární	2	vařba	okap	komp	šambrány	0	0	0	velký	obšou	ano	výšková zeď	stodla	
č.p. 010	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	nekomp	šambrány	ano	šit	ano	velký	plutvat	0	výšková zeď	stodla	
č.p. 012	CZ/ramenární	1	sedlová	šit	2, 3	šambrány	ano	šit	šambrány	velký	rovně	ano	výšková zeď	stodla	
č.p. 013	CZ/ramenární	1	sedlová	okap	2, 3	0	0	šit	0	velký	rovně	ano	výšková zeď	stodla	
č.p. 014	CZ/ramenární	1	sedlová	okap	2, 2	šambrány	ano, kryt	šit	palokrovové okénko	velký	plutvat	ano	výšková zeď	výměník	
č.p. 015	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	2, 3	šambrány	ano, kryt	šit	palokrovové okénko	velký	obšou	0	výšková zeď	stodla	
č.p. 016	CZ/ramenární	1	sedlová	šit	2, 2	0	ano, kryt	šit	palokrovové okénko	velký	obšou	ano	výšková zeď	stodla	
č.p. 017	CZ/ramenární	2	palovatelba	šit	2, 3, 3	šambrány	ano	obš	palokrovové okénko	velký	obšou	ano	výšková zeď	stodla	
č.p. 018	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	2, 3	0	0	0	0	malý	0	ano	plot	0	
č.p. 025	CZ/ramenární	1	sedlová	šit	2, 3	pláštěry	ano	šit	palokrovové okénko	velký	obšou	0	výšková zeď	stodla	
č.p. 027	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	1, 2	šambrány a izéry	ano, kryt	šit	0	malý	0	ano	plot	0	
č.p. 028	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	2, 3, 3	šambrány	ano	obš	0	velký	rovně	0	plot	stodla	podlání x níže, do osy štítem
č.p. 030	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	komp	šambrány	ano	šit	0	velký	rovně	0	plot	stodla	Jedna stodla podlání s komunikací
č.p. 031	CZ/ramenární	2	sedlová	šit	1, 2, 2	šambrány	0	obš	šambrány	velký	rovně	ano	výšková zeď	stodla	Jedna stodla podlání s komunikací
č.p. 033	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	1, 2	0	0	0	0	malý	0	ano	plot	0	
č.p. 034	CZ/ramenární	1	sedlová	šit	1, 2	šambrány	0	šit	0	malý	0	ano	plot	0	podlání do L
č.p. 036	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	2, 2	šambrány	0	šit	0	malý	0	ano	plot	0	podlání do L
č.p. 037	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	2, 3	0	ano	šit	0	malý	0	0	0	0	Kubovité
č.p. 038	CZ/ramenární	2	palovatelba	šit	2, 4	0	0	šit	0	malý	rovně	ano	výšková zeď	0	Převládá zde mlha byl i stodla, ale nyní je zde jen nějaká poměrně stavba
č.p. 039	CZ/ramenární	1	sedlová	okap	komp	0	0	0	0	malý	rovně	0	0	0	
č.p. 040	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	2, 3	šambrány	0	šit	0	malý	rovně	0	0	0	
č.p. 041	CZ/ramenární	2	sedlová	šit	2, 2, 2	0	ano	obš	0	velký	obšou	ano	výšková zeď	0	Zonálně, specifická kompozice
č.p. 042	CZ/ramenární	1	sedlová	šit	1, 2	0	ano, kryt	0	0	malý	rovně	ano	výšková zeď	stodla	dlavěný obšou v úrovniploty
č.p. 045	CZ/ramenární	1	sedlová	šit	1, 2	0	0	0	0	malý	rovně	ano	plot	stodla	
č.p. 046	CZ/ramenární	1	sedlová	šit	1, 2	0	ano	0	0	malý	rovně	ano	plot	0	
č.p. 048	CZ/ramenární	1	palovatelba	šit	2, 3	šambrány, izéry	ano	šit	0	velký	plutvat	0	výšková zeď	stodla	dlavěna obšou ze výšky, pouze jako oplocení a na pozemku je novostavba

Příloha 6 – Architektonické rysy – Hrušová

Literatura

KUČA, Karel. (2011). Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha: Libri, ISBN 80-85983-15-x.

KUČA, Karel. (2011). Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha: Libri, 2011. ISBN 978-80-7277-410-4.

Státní oblastní archiv v Litoměřicích. Sčítání lidu 1921 Teplice. Číslo NAD: 1204. Mikulov [online]. [cit. 2023-06-22]. Dostupné z: <http://vademecum.soalitomerice.cz/vademecum/permalink?xid=0688ED61342D11E5A0E7B4B52FB7B925>

Státní oblastní archiv v Litoměřicích. Sčítání lidu 1921 Teplice. Číslo NAD: 1204. Mstišov [online]. [cit. 2023-06-22]. Dostupné z: <http://vademecum.soalitomerice.cz/vademecum/permalink?xid=0688EE0F342D11E5A0E7B4B52FB7B925>

Státní oblastní archiv v Litoměřicích. Okresní úřad Ústí nad Labem. Číslo NAD: 25. Habří [online]. [cit. 2023-06-22]. Dostupné z: <http://vademecum.soalitomerice.cz/vademecum/permalink?xid=B3367E6A2EC511E5A8B77446A0B326F9>

Státní okresní archiv Ústí n Orlicí. UO000008. Okresní úřad Vysoké Mýto. Sčítání lidu Hrušová. Inventární číslo: 39 [online]. [cit. 2023-06-22]. Dostupné z: <https://stare.vychodoceskearchivy.cz/ustinadorlici/ebadatelna/hrusova/>

Státní okresní archiv Ústí n Orlicí. UO000008. Okresní úřad Vysoké Mýto. Sčítání lidu Sedlec. Inventární číslo: 167. [cit. 2023-06-22]. Dostupné z: <https://stare.vychodoceskearchivy.cz/ustinadorlici/ebadatelna/sedlec/>

Státní okresní archiv Ústí n Orlicí. UO000008. Okresní úřad Vysoké Mýto. Sčítání lidu Vraclav + osada Svatý Mikuláš. Inventární číslo: 86. [cit. 2023-06-22]. Dostupné z: <https://stare.vychodoceskearchivy.cz/ustinadorlici/ebadatelna/vraclav/>

Zdroje obrázků

Obr. č. 1 Řešené lokality (Google mapy, vlastní)

Obr. č. 2 Řešené obce Teplicko (mapy.cz, vlastní)

Obr. č. 3 koláž Mikulov (Foto autor)

Obr. č. 4 koláž Mstišov (Foto autor)

Obr. č. 5 koláž Habří (Foto autor)

Obr. č. 2 Řešené obce Vysokomýtsko (mapy.cz, vlastní)

Obr. č. 5 koláž Vraclav (Foto autor)

Obr. č. 6 koláž Sedlec (Foto autor)

Obr. č. 7 koláž Hrušová (Foto autor)

Seznam grafů

Graf. č. 1 Zastoupení zaměstnání ve vybraných obcích Teplicka (vlastní zpracování)

Graf. č. 2 Zastoupení zaměstnání ve vybraných obcích Vysokomýtska (vlastní zpracování)

Graf. č. 3 Orientace objektů Vysokomýtsko (vlastní zpracování)

Graf. č. 4 Orientace objektů Teplicko (vlastní zpracování)

Graf. č. 5 Podlažnost objektů Vysokomýtsko (vlastní zpracování)

Graf. č. 6 Podlažnost objektů Teplicko (vlastní zpracování)

Graf. č. 7 Typy střechy Vysokomýtsko (vlastní zpracování)

Graf. č. 8 Typy střechy Teplicko (vlastní zpracování)

Graf. č. 9 Zdobení objektů Vysokomýtsko (vlastní zpracování)

Graf. č. 10 Zdobení objektů Teplicko (vlastní zpracování)

Graf. č. 11 Římky na Vysokomýtsku (vlastní zpracování)

Graf. č. 12 Římky na Teplicku (vlastní zpracování)

Graf. č. 13 Předzahrádky na Vysokomýtsku (vlastní zpracování)

Graf. č. 14 Předzahrádky na Teplicku (vlastní zpracování)

Seznam příloh

- 1 Architektonické rysy – Mikulova (Tabulku podle dat Státního oblastního archivu v Litoměřicích sestavil autor)
- 2 Architektonické rysy – Mstišova (Tabulku podle dat Státního oblastního archivu v Litoměřicích sestavil autor)
- 3 Architektonické rysy – Habří (Tabulku podle dat Státního oblastního archivu v Litoměřicích sestavil autor)
- 4 Architektonické rysy – Vraclav (Tabulku podle dat Státního oblastního archivu v Hradci Králové sestavil autor)
- 5 Architektonické rysy – Sedlec (Tabulku podle dat Státního oblastního archivu v Hradci Králové sestavil autor)
- 6 Architektonické rysy – Hrušová (Tabulku podle dat Státního oblastního archivu v Hradci Králové sestavil autor)

Informace o autorce

Ing. et Ing. arch. Ludmila Stará
Katedra architektury, Fakulta stavební ČVUT v Praze
ludmila.stara@fsv.cvut.cz